

تحلیل پژوهشگران هسته بازار یابی سیاسی مرکز رشد دانشگاه امام صادق^(ع) از دومین تقابل ۷ کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری

مناظره دوم؛ تنوری که هنوز داغ نشده

آنچه در نقد ساختار مناظره در تحلیل مناظره قبلی به‌رشته تحریر درآمد، در مناظره دوم داد خود نامزدها را نیز درآورد. ساختار نادرست و غیرکارشناسی مناظرات تلویزیونی، بهترین فرصت آگاهی بخشی نامزدها به مردم و شناخت و ارزیابی مردم نسبت به نامزدها را گرفته است. سوالات نامتوازن، پراکنده و دور از مسائل اصلی و واقعی کشور و جامعه، از سویی نامزدها را به‌سمت فضای خنثی و بی‌اثر سوق داده و از سوی دیگر فرصت پنهان‌سازی نقص‌ها، ناآگاهی‌ها و نادرستی‌های آنها را در ورای همین نقص، فراهم ساخته است. تا الان معلوم‌شده که طراحان مناظره و سوالات به جایگاه راهبردی و ویژه مناظره‌ها در برنامه‌های تبلیغاتی این دوره توجه درست و دقیقی نداشتند و حداکثر آن را مثل دوره‌های قبل دیده‌اند و در همان حال‌وهوا مانده‌اند.
بیشتر به مناظره به چشم یک آیین همراه با ماشین، موتور، اسکورت، استودیوی بزرگ و... می‌اندیشند و حداکثر طرح چند سوال سریع و ایجاد هیجان را جست‌وجو می‌کنند و کمتر از آن مشارکت می‌خواهند.

در دومین مناظره ابتدا عبدالناصر همتی در راستای فاصله‌گذاری خود از حاکمیت، ساختار مناظره را به‌چالش کشید و رسانه ملی را متهم به انحصار گرایی در طراحی مناظره کرد، سپس سعید جلیلی با اختصاص یک بخش از زمان خود، سیاق مناظرات را به‌چالش کشید و گفت این سبک مناظره کمکی به مردم برای انتخاب در میان نامزدها نخواهد کرد. امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی، محسن رضایی و علیرضا زاکانی در ادامه از سخنان جلیلی حمایت کردند و محسن مهرعلیزاده هم در پایان سخنانش به ساختار مناظره تاخت. تنها سیدابراهیم رئیسی بود که متعرض ساختار مناظره نشد. پاسخگویی همه نامزدها به تعداد محدودی سوال واحد که از مسائل و مشکلات اساسی و واقعی مردم و کشور طرح شده‌اند، از سویی عیار واقعی نامزدها در برابر یکدیگر را مشخص کرده و از سوی دیگر قدرت انتخاب مردم میان نامزدهای مختلف را افزایش می‌دهد. این دو امر، به‌شکلی هم‌افزا بر میزان مشارکت در انتخابات موثر خواهد بود. درکنار این تغییر، ارتقای جایگاه مجری برای اداره مناظره و ممانعت از فرار نامزدها از پاسخ به سوال مشخص می‌تواند تا حد زیادی مانع از میدان داری هیجانانگاذ و هیاهوها و نزاع‌های بی‌مایه شود.

از پایان مناظره اول تا آغاز مناظره دوم

گذر از مناظره نخست نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری، با انتقادات متعددی نسبت به بی‌اخلاقی، اتهام‌زنی و نزاع‌های بی‌حاصل در آن همراه بود. واکنش‌های منفی بسیاری از تحلیلگران، سیاستپون، فعالان رسانه‌ها و توده‌های مختلف مردم، تقریباً همه نامزدها و صداوسیما را نسبت به تغییر رویه در مناظره دوم قانع کرده بود. از این رو، خبرنگار رسانه ملی در بدو ورود از هر نامزدی می‌پرسید قول می‌دهید که در این مناظره به سهم خود جلوی بی‌اخلاقی را بگیرید؟ مناظره دوم زیر سایه این فشار آغاز شد. برخلاف مناظره اول خبری از هیاهو و تنش در آغاز مناظره نبود. به‌نظر می‌رسد علاوه‌بر فشار افکار عمومی، تغییر تاکتیک نیز در این تغییر رویه موثر بوده باشد. رضایی، زاکانی و عبدالناصر همتی به‌عنوان رؤوس اصلی نزاع در مناظره اول، با احتیاط و دقت مناظره را آغاز کردند. رئیسی، جلیلی و قاضی‌زاده نیز در همان قالب قبلی وارد بحث شدند. تنها مهرعلیزاده بود که تلاش کرد با حمله مجدد به رئیسی فضای مناظره را تند کند، که البته موفق هم نبود.

آرایش نامزدها

آرایش سیاسی نامزدها در این شرایط تغییر چندانی با مناظره نخست نداشت. تنها تغییر عمده به‌محسن رضایی باز می‌گشت که تلاش کرد مرز خود را با سایر نامزدهای هم دسته کمکی مشخص کرده و زمینه استقلال خود در روزهای آتی را فراهم کند. او ابتدا صریحاً به پوششی نبودن خود اذعان کرد و سپس در لایه‌لای کلام خود تلویحاً از درست‌تر بودن ماندن رئیسی در قوه قضائیه و اصلحیت خود در این انتخابات گفت. رئیسی همچنان به‌عنوان نامزد پیشتاز جبهه انقلاب محور حملات همتی و مهرعلیزاده بود، زاکانی در همان جایگاه پوششی هوشمندانه‌تر عمل کرد و قاضی‌زاده و جلیلی نیز در همان فرم قبلی به ایفای نقش پرداختند.

نگاهی به عملکرد نامزدها در مناظره دوم

مرور عملکرد نامزدها در مناظره دوم، بدون توجه به اهداف کلان آنها در انتخابات، اهداف مورد نظر در هر مناظره و کیفیت عبور از مناظره نخست تا مناظره دوم ممکن نخواهد بود.

سیدابراهیم رئیسی؛ هدف گذاری رئیسی در مناظره دوم نیز مانند مناظره نخست بود. صیانت از پایگاه رای به‌عنوان نامزد پیشتاز. رئیسی مناظره دوم را با ابتکاری خوب آغاز کرد. او با اشاره به دلجویی آذری‌ها از او، از فرصت پاسخگویی که کمیسیون نظارت بر تبلیغات در اختیار او قرار داده بود، گذشت. رئیسی در این مناظره کمتر مورد تهاجم مستقیم و جدی قرار گرفت، به همین دلیل برخلاف مناظره نخست فرصت داشت در موضوع مورد بحث یا دیدگاه سایر نامزدها سخن بگوید. رئیسی هوشمندانه ترجیح داد به نزاع مستقیم با سایر نامزدها نپرداخته و ایده و نگاه خود را در موضوعات مختلف تبیین کند. او در واکنش به برخی انتقادات و هجמה‌ها به او، مانند مناظره قبل موفق عمل کرده و با طرح مساله گشت ارشاد مسئولان در واکنش به انتقاد همتی از این مساله، تصویر فسادستیز خود را تقویت کرد. دین‌مداری، متان و اخلاق همچنان از اصول رقابت او هستند. رئیسی به‌مثابه مناظره نخست تلاش کرد با بیان این نکته که پایبندی به برنامه‌ها و اسناد کلان به‌خودی‌خود نقش موثری در پیشبرد امور ندارد، بر عدم وجود یک مدیر جهادی و پیگیر به‌عنوان حلقه مفقوده این ساختار تاکید کند. او در بخش‌های نخست مناظره، در مناظره قبلی و بلکه در دوره قبلی انتخابات مانده و همچنان از اهانت‌ها به‌خود سخن می‌گفت و تلاش می‌کرد موضع مظلومیت خود را تقویت کند. به‌نظر می‌رسد چنین تصویری نه‌با قامت رئیس دستگاه قضا و نه‌با نامزد پیشتاز نظرسنجی‌ها که مطالبه اصلی از او برخورد قاطع بافساد و بی‌عدالتی است، سازگار نباشد. کهرمقی آغاز به کلام او در این مناظره تکرار نشد، اما در استفاده از زبان بدن، لیختد و نگاه به رقیب در موارد لزوم موفق نبود. رئیسی درمجموع این مناظره ناموفق نبود اما ممکن است درصدی از آرای خود را به نامزدهای دیگر جریان انقلاب داده باشد.

عبدالناصر همتی؛ همتی که در تحقق هدفش در مناظره نخست مبنی‌بر تعریف خود به‌عنوان رقیب اصلی رئیسی موفق بود، در مناظره دوم به‌دنبال تثبیت جایگاه خود در برابر رئیسی و فعال سازی آرای فعلاً مردم یا خاموش به سود خود بود. وی در مناظره دوم دو تغییر عمده نسبت به مناظره نخست داشت که هر دو ناشی از بازخورد منفی او از مناظره نخست بود؛ اولاً تلاش کرد آغاز کننده نزاع نباشد و ثانیاً خبری از روخوانی متن‌های آماده نبود. همین دو تغییر مجموع کنش همتی در این مناظره را به نسبت مناظره قبل تضعیف کرد. همتی برای تحقق اهدافش در این مناظره نیاز به مواضع رادیکال و بازآفرینی نقش روحانی در مناظرات ۹۲ داشت و در هر دو امر نیز ناموفق عمل کرد؛ اولی به‌واسطه هوشمندی رقیب در عدم تکرار حملات همه‌جانبه به او و دومی به‌واسطه ناتوانی شخصی او در بازنگری و انتقال سریع در نقش. همتی اتخاذ مواضع رادیکال را از همان بدو ورود به محل برگزاری مناظرات در پاسخ به سوالات خبرنگاران آغاز کرد و با توصیف انتخابات به میدان انتخاب میان بازگذاشتن راه نفس مردم یا مسدود ساختن آن، از راهبرد خود در این مناظره پرده برداشت. با این حال، همتی برای جانداختن بحث خود به حملات زاکانی و رضایی نظیر مناظره قبل نیاز داشت،

فرصتی که با هوشمندی رقیب در اختیارش قرار نگرفت. بخش دیگر تلاش همتی در این مناظره استفاده از استراتژی رقیب‌هراسی بود؛ همتی با ذکر کلیدواژه‌هایی نظیر «حسینیه کردن کاخ سفید»، «حمله به سفارت عربستان» و «کاسبی از تحریم» تلاش کرد خطر افراطی گری را در صورت پیروزی رقیب به جامعه هشدار دهد. تلاش دیگر وی در این مناظره هدف گرفتن بخش‌های مستعد رای دادن به او در جامعه بود. وعده همتی در به کارگیری اقلیت‌های مذهبی با استفاده سه‌برابری از زنان در دولت خود، از یک‌سو و نام‌بردن از اقوام، معنادان، کولبران، محرومان و معلولان از سوی دیگر، در همین راستا صورت گرفت. اشاره او به استفاده از یک مشاور اهل تسنن در بانک مرکزی در دوران مسئولیتش، شاید موفق‌ترین قسمت این راهبرد بود. پل زدن میان میدان دیپلماسی درکنار نام بردن از شهید سلیمانی و ظریف در لایه‌لای کلامش، تلویحاً نگاه او در سیاست خارجی را نیز به مخاطب القا کرد. امری که همتی در مناظره سوم و برحسب موضوع و شرایط، احتمالاً صریح‌تر از آن سخن خواهد گفت. همتی در فرصت پایانی صحبتش تلاش کرد با استفاده از سخنان آخر رئیسی، خود را در موضع مظلومیت قرار داده و از همین طریق مواضع رادیکال خود را تکمیل کند. درمجموع همتی در مناظره دوم، پراکنده‌کار و مشوش عمل کرد؛ پراکندگی و وسعت واژگان و موضوعاتی که همتی در مناظره دوم به آنها پرداخت، مخاطب را گیج و تصویری مغشوش و بی‌قواره از او را ارائه کرد.

سعید جلیلی؛ جلیلی در مناظره دوم تفاوت چندانی با مناظره نخست نداشت، اما ابعدادی جدید از شخصیت خود را بروز داد. اگرچه او با همان زاویه نگاه و بعضاً تکرار همان عبارات مناظره نخست وارد مناظره دوم شد، اما چالش او با همتی در نیمه‌دوم مناظره، در بهبود تصویر او موثر بود. نقطه اوج جلیلی در این مناظره، ادبیات او در نقد شیوه برگزاری مناظرات بود. ادبیاتی که اولاً سایر نامزدها را به حمایت از اواداشته و ثانیاً تفاوت سطح او با سایر نامزدها در برخورد با مسائل را نشان داد. جلیلی در بخشی از سخنان خود در واکنش به استفاده ایزاری همتی از زنان و کولبران، به نقد شیوه نمایشی بهره‌برداری از زنان در تبلیغات انتخاباتی و بیان تجربه مستقیم خود از مواجهه با کولبران پرداخت. جلیلی همچنین با بیان اینکه دولت مانع از اعلام نظر قطعی مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره FATF شده، دست همتی برای طرح مجدد این مساله را بست. وی در این مناظره نیز نتوانست آرای بالقوه خود را بالفعل کند. جلیلی برای تحقق این مقصود باید نگاه خود را از طریق بیان مثال‌هایی ملموس برای جامعه القا کند. امری که تااینجا در این مناظره در آن توفیق داشت. درمجموع جلیلی در مناظره دوم ناموفق نبود و احتمالاً با رشد کمی در میزان اقبال عمومی مواجه خواهد شد.

محسن رضایی؛ رضایی که در مناظره نخست توانسته بود خود را به‌عنوان رکنی اصلی در انتخابات مطرح کرده و با تیغ تیز حملات خود علیه همتی و دولت کنونی، موقعیت خود را در آرایش سیاسی تثبیت کند، در مناظره دوم تلاش کرد با رقبای خود درون جبهه انقلاب مرزبندی کند. او ابتدا استقلال نامزدی خود را تصریح کرده و شائبه پوششی بودن را از خود زدود، سپس در بخشی از صحبت‌هایش با زیرکی خود را رئیس دولت آینده فرض کرده، از همکاری با رئیسی در قوه قضائیه و مجلس انقلابی برای حل مشکلات مردم سخن گفت. رضایی در این مناظره همچنین تلاش کرد سید آرای خود را توسعه دهد؛ اقوام (ترک‌زبان‌ها، لرها، زاگرس‌نشین‌ها)، اقلیت‌های مذهبی، محدودیت‌های زنان ورزشکار و نام‌بردن از خواهران منصوریان، معلمان و زنان سرپرست خانوار، بخش‌های هدف رضایی در مناظره دوم بودند. وی در این مناظره نیز ادبیاتی در نقد اوضاع کنونی به کار برد که بیشتر به سیاه‌نمایی شبیه بود. رضایی در ساختن واژه‌ها مانند مناظره قبلی پرکار بود؛ «حرف درمانی»، «امید خوردن»، «جاری‌برقی» و «دولت خواب‌آلوده» از

ابداعات جدید او بودند. استفاده از شوخی کاربران با گاف او در نیمه اول در آغاز نیمه دوم، دربرابر حجم انتقاد به خطای او در بیان واژه ترکی، چندان برایش موثر عمل نکرد. کند کردن تیزی انتقاد از همتی و دولت روحانی و سرد شدن مجموع مناظره، او را از کانون منازعه خارج ساخت. علامت پیری و شکستگی همچنان کارکردی منفی در تصویر او دارند. کمپین رضایی در هدف‌گیری بخش‌های مختلف رای‌دهندگان منسجم نیست. بخش‌های انتخاب‌شده بعضاً پراکنده یا متعارضند و این امر پایان خوشی در انتخابات برای رضایی را نوید نمی‌دهد. او درمجموع در مناظره دوم ناموفق‌تر از مناظره اول عمل کردو احتمال ریزش آرای او در روزهای آتی کم نخواهد بود.

علیرضا زاکانی؛ هدف زاکانی از مناظره نخست، تعیین جایگاه مناسب بود، امری که نسبتاً در آن موفق نیز شد. او در مناظره نخست حمله همه‌جانبه را در دستور کار داشت، اما به چند دلیل در مناظره دوم تاکتیک خود را تغییر داد؛ نخست دریافت بازخورد‌های منفی پس از مناظره اول (نظیر همتی)، دوم تلاش برای بهبود تصویر از خود و سوم و مهم‌تر از همه، تغییر تاکتیک تیمی برای گرفتن فرصت مظلوم‌نمایی و فراقکنی از همتی. زاکانی در این مناظره تلاش کرد تا حملات پیاپی علیه همتی را با نقطه‌زنی‌های موثر و دقیق جایگزین ساخته و بیشتر به معرفی خود بپردازد. او در هر دو امر موفق بود؛ تسلط و اشراف زاکانی بر خود، مناظره، اطلاعات و پاسخگویی رسا و بلیغ به سایر نامزدها، بار دیگر او را در این مناظره برجسته ساخت. او که در مناظره نخست برحسب پوششی بودن را دریافت کرده بود، در این مناظره برخلاف محسن رضایی تلاشی برای زدودن آن نکرد، امری که همچنان سید آرای او را متزلزل و کهرمق خواهد ساخت. با این حال، تلاش او برای مرزبندی با محسن رضایی تا حدی به هویت‌یابی مستقل او کمک کرد، ضمن اینکه «روکنی» بودن را هم حواله همتی و نقش بازی‌هایش در دولت روحانی کرد. او در این مناظره نیز مشخصاً ناراضیان از دولت فعلی را هدف قرار داده بود. هرچند زاکانی در نرزد توده مردم به‌عنوان

یک رئیس جمهور تصویرسازی نشد، اما جایگاه او به‌عنوان یک سیاستمدار انقلابی، ضدفساد با حرف و ادعای رسا و البته خوش‌آئینه در سپهر سیاسی اصولگرایان و جریان انقلاب به‌شدت تقویت شد. زاکانی در این مناظره نیز ناموفق نبود، اما عایدی کم مجموع مناظره، از سهم موفقیت او نیز کاست. **سیدامیرحسین قاضی‌زاده** **هاشمی**؛ بی‌شک قاضی‌زاده پدیده مناظره دوم بود. او در مناظره دوم تلاش کرد با ورود به‌موقع و محترمانه به نزاع میان نامزدها، هویت خود در این انتخابات را پی‌ریزی کند. قاضی‌زاده در هدف‌گیری بخش‌های رای‌دهندگان نیز منسجم و هم‌افزا عمل کرد. او با محور قرار دادن جوانان

به‌عنوان مساله اصلی، به حوزه‌های اصلی مسائل جوانان نظیر سربازی، کنکور، مهاجرت نخبگان و بی‌ارتباطی تحصیلات با مهارت مورد نیاز برای ورود به بازار کار پرداخت. هرچند اولین بار همتی بحث کرونا را در این مناظره نیز ادبیاتی در ساخت، قاضی‌زاده نامزدی بود که به چالش‌های اصلی پیرامون مساله کرونا پرداخت. او میزان مرگ‌ومیر ناشی از کرونا را به نسبت بالا دانست و شیوه اطلاع‌رسانی تلویزیون در

بیان آمار را نقد کرد، و در نقد استفاده نمایشی و ابزاری از زنان در انتصابات سایر نامزدها، به طعنه گفت من همه دولت‌م را از بانوان تشکیل می‌دهم. هوشمندی اش در نقد وزارت خارجه و ورزش در برایش میزبانی بازی‌های مقدماتی جام جهانی در لایه‌لای تریک پیروزی تیم ملی قابل توجه بود. در مجموع قاضی‌زاده در مناظره دوم رشد داشت و احتمالاً در روزهای آتی اقبال به او نیز افزایش بیشتری خواهد یافت. او با نقش آفرینی در این مناظره، به سید آرای رئیسی، جلیلی، رضایی و زاکانی دست برد و حتی بخش‌هایی از مرده‌ها را نیز متوجه خود ساخت. انسجام و یکدست بودن کمپین قاضی‌زاده از نقاط قوت او در این رشد و اقبال است. درواقع شما به‌هیچ‌وجه او را در قامت یک کاندیدای پوششی نمی‌بینید و این برای قاضی‌زاده تازه‌وارد یک امتیاز بزرگ محسوب می‌شود.

محسن مهرعلیزاده؛ مهرعلیزاده همان‌طور که خود گفته است تنها با یک هدف وارد مناظرات می‌شود؛ حمله به رئیسی. با این حال، از توپ پر او در مناظره قبل، در این مناظره جز چندترقه باقی‌نمانده بود. تغییر شیوه او به‌نخواندن از روی متن، کنشگری او در مناظره را با لکنت و تاخیر همراه ساخته و بهره‌برداری او از زمان را تضعیف کرده بود. متن پایانی او تند و ساختار شکنانه بود اما با کاراکترش همخوانی نداشت. اظهارات تند علیه رئیسی و بی‌انیه ساختار شکنانه پایانی اش نشان می‌دهند، هدف‌گذاری مهرعلیزاده نیز مانند همتی بیشتر بر آرای سپاه و قهرکنندگان از صندوق است. درمجموع او که جزء ضعیف‌ترین‌های مناظره نخست بود، در مناظره دوم هم توفیق چندانی نیافت. تلاش‌های همتی و البته نقش آفرینی‌های نمایشی و بعضاً فالش مهرعلیزاده سبب شده است که دومی خیلی دور از صندوق انتخابات، بازی خود را سازمان داده و هنوز نتوانسته به‌عنوان یک کاندیدای جدی خود را به مخاطب قالب کند.

جمع‌بندی

مناظره دوم بیش از هر چیز مظلومیت فرهنگ در زیربنای حکمرانی کشور را به رخ کشاند. از یک‌سو، سوالات مهم فرهنگی کشور و جامعه، در میان سوالات پراکنده و نامتوازن مناظره دیده نمی‌شد و از سوی دیگر، هیچ نامزدی متعرض مساله زیربنایی فرهنگ نشد. نگاه سیاست‌زده و ضد فرهنگ برخی نامزدها فرهنگ را به‌نام‌بردن از چند هنرمند مهجور و معترض منحرف ساخت و نگاه پوپولیستی به حکمرانی، مسائل مهم اجتماعی را به گدایی رای از فلان قوم و اقلیت و قشر تنزل داد. درنتیجه، مناظره دوم مجموعاً ضعیف‌تر از مناظره نخست بود و به‌نظر نمی‌رسد تاثیر مثبتی در میزان مشارکت در انتخابات بگذارد.

همتی که مناظره دوم را نسبتاً ناموفق پشت سر گذاشت، تنها شانس خود برای تحریک آرای ناامید و سپاه را در مناظره سوم دنبال خواهد کرد. رئیسی هرچند احتمالاً بدون آسیب جدی از این مناظره عبور کرده‌است، اما برای مناظره بعدی که به‌نوعی اصلی‌ترین مناظره خواهد بود (در حیث زمان تا انتخابات و هم از حیث موضوع مورد بحث که سیاست داخلی و خارجی است)، به یک آادگی بیشتر نیازمند است. مهرعلیزاده با اینکه برای خودش نمی‌تواند زمین بازی فراهم کند اما همچنان برای رقبای همراهی ارزشمند است. رئیسی نسبت به حملات او واکنسینه شده اما ماندنش در میدان رقابت تا انتخابات می‌تواند تعیین‌کننده باشد. رضایی فاصله گرفتن از سایر نامزدهای جبهه انقلاب را آغاز کرده و در هفته آتی آن را شدت خواهد بخشید.

زاکانی در جایگاه رای‌آوری باز هم توفیق زیادی نداشت، اما در جایگاه کمکی موفق بود. قاضی‌زاده‌هاشمی با جبران نقیصه مناظره قبل درخشید و موفق‌ترین نامزد این مناظره بود. او با این مجموعه نامزدها، هویت خود در این مناظره دوم را تثبیت کرد و بر تقابل با رئیسی هم در او دیده نمی‌شود.

و کلام آخر آنکه انتظار می‌رود طراحان مناظره نسبت به انتقادات وارده بی تفاوت نباشند. تغییر در مناظره سوم و اصلاح نقاط ضعف آن در حد امکان، بیش از هرچیز به سود مشارکت در انتخابات خواهد بود، چیزی که در طراحی این دو مناظره، نتوانست خود را نشان دهد. گویا مسئولان

کمیسیون تبلیغات، هنوز نقش سنگین مناظرات را در کمبود برنامه‌های استانی و اجتماعات مردمی ستادهای نامزدها، درک نکرده‌اند و با طراحی نقشی سنتی برای مناظرات، وجه توحالی آن را بیشتر در عیان دیده مخاطبان قرار داده‌اند؛ وجهی که در آن هیجان کاذب، با طراحی سوالات سریع دمیده شده، ولی وافی به مقصود افزایش درگیری مخاطب و مشارکت‌افزایی مورد نیاز نیست.

مناظره دوم بیش از هر

چیز مظلومیت فرهنگ

در زیر بنای حکمرانی

کشور را به رخ کشاند. از یک‌سو،

سوالات مهم فرهنگی کشور و

جامعه، در میان سوالات پراکنده و

نامتوازن مناظره دیده نمی‌شد و از

سوی دیگر ، هیچ نامزدی متعرض

مساله زیر بنایی فرهنگ نشد. نگاه

سیاست‌زده و ضد فرهنگ برخی

نامزدها فرهنگ را به نام بردن از

چند هنرمند مهجور و معترض

منحرف ساخت و نگاه پوپولیستی به

حکمرانی، مسائل مهم اجتماعی را

به گدایی رای از فلان قوم و اقلیت و

قشر تنزل داد